

DEZVOLTAREA PSIHICĂ A COPILULUI

În perioada preșcolară și a școlarității mici se formează deprinderile pe baza exemplului, a unui model pe care copilul, în mod conștient, încearcă să-l reproducă. Un rol foarte important în această perioadă îl va avea imitația, adică reproducerea acțiunii altei persoane, pe baza percepției nemijlocite a acțiunii respective. Explicațiile pentru consolidarea deprinderilor motorii trebuie să se sprijine pe demonstrarea concretă, pe imaginea mișcării și pe explicațiile verbale. Limbajul are un rol foarte important în acest sens, mai ales la grupa mare.

Regimul zilnic, exemplul pozitiv al adulților pe care copiii îi imită, precum și participarea activă, potrivit vârstei, la munca din gospodărie a familiei, a grădiniței sau a școlii constituie condiții foarte importante pentru formarea obișnuințelor la copii. Cea mai importantă deprindere la aceasta vârstă este autoservirea (care, de regulă este strâns legată de satisfacerea diferitelor trebuințe), deprindere care treptat trece în obișnuință. Alte deprinderi specifice acestei perioade sunt cele legate de comportamentul civilizată, obișnuințe care sunt impuse de relațiile copiilor cu cei din jur.

Din cauza instabilității preocupărilor, specifice vârstei, copiii trebuie ajutați să devină perseverenți, să ducă până la capăt o activitate începută, să-și formeze deprinderea de a termina de fiecare dată lucrul început. Este necesar de asemenea să li se formeze copiilor spiritul de independență, să li se cultive dorința și deprinderea de a realiza ceva util, fără să ceară mereu sprijinul celor din jur.

Aceste deprinderi și obișnuințe elementare ce se formează la școlarul mic se încadrează în mod organic în ansamblul trăsăturilor de bază ale caracterului, ce se vor forma în procesul dezvoltării ulterioare a copilului.

Jocul, învățarea și munca sunt tipuri de activități cu ajutorul cărora copilul se formează și se dezvoltă. Între aceste forme există o strânsă legătură. La diferite etape de vârstă relațiile reciproce dintre joc, învățare și muncă îmbracă forme interfuncționale caracteristice.

La vârstele mici, jocul ocupă în preocupările copilului un loc central. Chiar și învățarea și munca implică anumite elemente de joc. Totuși, în forme mai simple motivele învățării și ale muncii încep să se contureze chiar și la preșcolari. Aceste motive sunt subordonate însă, motivelor jocului. La preșcolari interesul pentru învățare și muncă crește din ce în ce mai mult. Dar jocul rămâne tipul fundamental de activitate, îndeplinind importante funcții formative. Astfel, în procesul jocului copilul își însușește mai bine semnificația socială a muncii adulților și își formează mai ușor unele deprinderi practice elementare.

Odată cu înaintarea copilului în vârstă jocul, învățarea și munca ating un nivel educațional tot mai înalt și intră în relații interfuncționale mereu noi. Faptul acesta face ca influența lor instructiv-educativă să se accentueze și mai mult. La școlarii mici jocul, învățarea și munca se desfășoară pe fondul unei activități psihice cu mult mai complexe și de un grad mai ridicat de dezvoltare. Din acest motiv și acțiunea modelatoare a celor trei forme de activitate în care se integrează copilul devine mai eficientă.

Prin urmare, cele trei forme de activitate: jocul, învățarea și munca exercită o influență pozitivă asupra dezvoltării psihice generale a copilului. La rândul lor ele primesc influența pozitivă din partea acestei dezvoltări. În aceasta constă influența reciprocă, relația dialectică între dezvoltarea psihică generală a copilului și cele trei tipuri fundamentale de activitate.

Plecarea unuia sau a ambilor părinți pot marca un copil pentru toată viața. Părinții sunt prezenți în viața copiilor încă din primele clipe de viață și împreună îndeplinesc toate funcțiile familiale. Funcția afectivă este legată de mamă, iar cea instrumentală de tată. De aceea fetele se identifică cu mama, iar băieții cu tatăl, condiție necesară constituirii identității de sine a copilului. Când unul din părinți nu este prezent în viața copilului această identitate este afectată.

Bazele personalității copilului se pun încă de la vârsta preșcolară, când se prevăd unele trăsături mai stabile de caracter și temperament. Odată cu intrarea în școală, se schimbă în viața copilului tipurile activități precum și modul de viață, fapt care v-a influența foarte mult personalitatea acestuia.

Puțin câte puțin copilul părăsește faza „afirmării” și a narcisismului și intră în lumea cunoașterii. El nu se mai axează doar pe sine, ci devine centrat pe exterior și i se schimbă interesele.

Evoluția intelectuală se realizează datorită schimbării contextului social, și anume, intrarea la școală. Importanța socială a ceea ce realizează și întreprinde [copilul](#) la această vârstă crește și se dezvoltă odată cu dobândirea noului statut precum și datorită noilor sale solicitări și cerințe.

Modelarea și dezvoltarea personalității copilului se pot realiza printr-o bună cunoaștere a profilului psihologic al acestuia. Acesta este primul pas în înțelegerea cauzelor care determină personalitatea și caracterul adultului de mai târziu.

În cazurile în care, din motive economice de cele mai multe ori, unul sau ambii părinți lasă copilul în grija bunicilor și pleacă în străinătate ca să câștige mai mulți bani, efectele acestei separări dintre părinte și copil pot avea efecte negative nebanuite pe termen mediu și lung.

BIBLIOGRAFIE

1. Anghel, Remus, G., Horvath, Istvan. (2009). *Sociologia migrației. Teorii și studii de caz românești*. Iași: Editura Polirom.
2. Luca, C., Pascaru, Gh., Foca, L. (2009). *Manual pentru profesioniștii care lucrează cu copiii rămași singuri acasă ca urmare a plecării părinților la muncă în străinătate*. Iași: Editura Terra Nostra.